

Udskrift af dombogen

D O M

afsagt den 22. maj 2014

Rettens nr. 6-8335/2013

Politiets nr. 4200-70562-00001-12

Anklagemyndigheden

mod

Kjeld Hansen

Født den 13. februar 1947 og

Nils Jørgen Mulvad

Født den 7. januar 1955

Anklageskrift er modtaget den 19. november 2013.

Kjeld Hansen og Nils Jørgen Mulvad er tiltalt for

1 a.

Kjeld Hansen

overtrædelse af straffelovens § 152 d, stk. 2, subsidiært § 264 d, jf. medieansvarslovens § 10, stk. 1, jf. stk. 2, ved fra den 21. oktober 2010 og frem til den 24. oktober 2013 på hjemmesiden www.aabenhedstinget.dk uberettiget at have videregivet oplysninger om ægteparret [REDACTED] og [REDACTED] rent private forhold, idet tiltalte i en på hjemmesiden offentliggjort artikel af den 21. oktober 2010 havde oplyst, at på [REDACTED] gård, Pindstoftegård, Skovstrupvej 31 i Tommerup, var [REDACTED] konstateret smittede med MRSA-bakterier, hvorefter tiltalte omkring den 27. oktober 2010 foranledigede, at artiklen blev ændret, således at det i stedet fremgik, at [REDACTED] på [REDACTED] gård på den ovennævnte adresse var konstateret smittede, ligesom tiltalte i en anden på hjemmesiden offentliggjort navngiven artikel af den 31. oktober 2010 havde oplyst, at [REDACTED] på [REDACTED] gård på den ovennævnte adresse var konstateret smittede med MRSA-bakterier. De fortrolige oplysninger i artiklerne stammede fra en person, der havde fået kendskab til smitten gennem sit virke i offentlig tjeneste eller hverv, sin beskæftigelse med opgaver, der udføres efter aftale med offentlig myndighed, sin virksomhed eller hverv i medfør af offentlig beskikkelse eller anerkendelse eller en medhjælper for den pågældende.

1 b.

Nils Jørgen Mulvad

overtrædelse af straffelovens § 152 d, stk. 2, subsidiært § 264 d, jf. medieansvarslovens § 13, ved fra den 27. oktober 2010 og frem til den 24. oktober 2013 som redaktør for hjemmesiden www.aabenhedstinget.dk at have været medansvarlig for uberettiget videregivelse af oplysninger om [redacted] og [redacted] rent private forhold, idet tiltalte vidste, at der på hjemmesiden var offentliggjort to navngivne artikler af journalist Kjeld Hansen dateret den 21. oktober 2010 og 31. oktober 2010, hvori det var oplyst, at [redacted] på [redacted] gård, Pindstoftegård, Skovstrupvej 31 i Tommerup var konstateret smittede med MRSA-bakterier. De fortrolige oplysninger i artiklerne stammede fra en person, der havde fået kendskab til smitten gennem sit virke i offentlig tjeneste eller hverv, sin beskæftigelse med opgaver, der udføres efter aftale med offentlig myndighed, sin virksomhed eller hverv i medfør af offentlig beskikkelse eller anerkendelse eller en medhjælper for den pågældende.

Påstande

Anklagemyndigheden har nedlagt påstand om dagbøder.

De tiltalte har nægtet sig skyldig.

Sagens oplysninger

Kjeld Hansen har forklaret, at han er uddannet journalist og har arbejdet som journalist i ca. 40 år. Han har skrevet artiklerne om MRSA (Svinepest), der i 2010 blev lagt ud på hjemmesiden www.aabenhedstinget.dk. Åbenhedstinget er et forum, hvor man som journalist, redaktør eller embedsmand selv kan byde ind med historier. Han har flere gange skrevet artikler som er blevet lagt på hjemmesiden. Artiklen, der blev lagt på hjemmesiden den 21. oktober 2010, handler om virksomheder, der beskæftiger sig med svinedrift, og hvor der er et arbejdsmiljøproblem. Det er nødvendigt, at man som journalist forholder sig kritisk til denne problemstilling, da den er omsiggribende. Før han skrev artiklen havde han researchet blandt andet ved at indhente adresser ved forskellige kilder, herunder DR, der også lavede research på området på samme tidspunkt. Han har kontaktet alle svineavlerne og fået bekræftet, at de havde problemer med MRSA. Han mener, at [redacted] virksomhed på det tidspunkt, hvor han skrev artiklen, var under nedlukning. Det har dog vist sig, at den ikke er lukket, men drives videre. Han ringede ikke i forbindelse med artiklen rundt til svineavlerne for at indhente tilladelse til at bringe oplysningerne, men for at få bekræftet, at der var problemer med MRSA-

smitte i besætningerne. Han ved ikke, om [REDACTED] har været syg, men har fået bekræftet, at der var MRSA i besætningen.

Kort efter offentliggørelsen den 21. oktober 2010 skete der ændringer i artiklen. Det er hele formålet med hjemmesiden, at man løbende foretager ændringer og justeringer i artiklernes indhold. Han var med til at tilrette artiklens indhold, da Sundhedsstyrelsen opfordrede til at fjerne visse oplysninger fra artiklen. Han mener, at artiklen blev tilrettet efter Sundhedsstyrelsens bemærkninger.

Foreholdt bilag 1-18 næstsidste side, har tiltalte forklaret, at det er rigtigt, at der i den første version af artiklen stod, at der var tale om et "landbrug under afvikling". Både [REDACTED] er konstateret smittede. Han er nu af den opfattelse, at det ikke var væsentligt for artiklen at nævne de helt personlige forhold om [REDACTED], og derfor ændrede de det også med det samme, da Sundhedsstyrelsen gjorde dem opmærksom på det. Artiklen blev ændret, så der kom til at stå, at der var [REDACTED], der var konstateret smittede på Pindstoftegård, som [REDACTED] gård hed.

Foreholdt samme bilag side 3 øverst, hvor der står anført, at Tina Urth over for Åbenhedstinget har anført, at "de som får at vide, at de er smittede, isolerer sig og føler sig i den grad pestbefængt, så derfor holder vi deres identitet hemmelig. Det gælder også byens navn" har tiltalte forklaret, at han mener, at hvis dette udsagn virkelig skulle være sandt, så skulle man i et samfund hemmeligholde epidemiske sygdomme, hvilket ikke kan være rigtigt. Han havde forud for artiklen kontaktet alle embedslægeinstitutioner i landet, og alle institutioner havde afvist at give oplysninger om, hvor MRSA-smitten var konstateret.

Foreholdt bilag 1-23, den artikel han skrev den 31. oktober 2010 til www.aabenhedstinget.dk, har han forklaret, at det var en opfølgning på den første artikel. Han lavede denne artikel i samarbejde med Niels Jørgen Mulvad.

Han har skrevet om emner som miljø og vandløb gennem mange år. Han har altid været meget optaget af, hvordan myndighederne griber det an og i særlig grad, hvordan myndighederne vælger at oplyse borgere og samfund om de problemer, der er. Han blev undervejs i sin research gjort opmærksom på, at man i Danmark anvender meget mere antibiotika til svin, end man gør i andre lande. Han har i sit arbejde haft et bredt kildenetværk på hundredvis af personer. Han bliver hyppigt kontaktet af folk, der har oplysninger om disse emner. Der er tale om en meget åben proces, hvor man hele tiden laver om på artiklerne, der lægges på hjemmesiden. De journalistiske temaer i de to artikler, der er omfattet af denne sag, er alvorlige arbejdsmiljømæssige og sundhedsmæssige problemer under udvikling, og at myndighederne hemmeligholder denne udvikling over for befolkningen.

Han er bekendt med en undersøgelse, der blev foretaget i landbrugssektoren, hvor man testede 7-800 svineproducenter for MRSA. Undersøgelsen blev betalt af industrien, og dermed blev svineproducenterne lovet anonymitet. Han har søgt aktindsigt i undersøgelsens resultater, men har fået afslag. Han mener, at dette er problematisk og skaber en forventning hos industrien om, at man har krav på anonymitet i forhold, der er meget alvorlige for folkesundheden. Man kan dø af infektion med MRSA, og det viser sig, at flere og flere bliver syge. Der er tale om et globalt problem med resistens over for bakterier som disse på grund af et overdrevet forbrug af antibiotika, og han mener, at disse oplysninger har meget stor relevans og bør frem.

Under sin research forsøgte han at finde den børnehave i Nordjylland, hvor der havde været forekomst af MRSA-bakterier. Han mener ikke, at det i en situation som denne bør være overladt til den enkelte virksomhedsejer eller svineproducent at beslutte, om man ønsker at oplyse om forekomsten af MRSA-bakterier i besætningen og blandt de personer, der har med besætningen at gøre. Sundhedsstyrelsen skal ikke bestemme, om disse oplysninger skal frem, da det klart er i offentlighedens interesse at få oplysningerne frem. Fødevarestyrelsen bærer et stort ansvar sammen med Sundhedsstyrelsen for at disse oplysninger ikke lægges frit frem. Befolkningen bør vide, hvorledes man håndterer, at der nu er MRSA-inficerede agrovirksomheder mange steder, og hvorledes man skal forholde sig for at forhindre smittespredning. Flere personer er døde af MRSA-smitte, hvilket gør det endnu mere alvorligt. Han beklager i dag, at han i sin første artikel den 21. oktober 2010 medtog oplysninger om [redacted] personlige forhold og helbredsoplysninger, da det ikke var væsentligt for artiklens samlede indhold. Oplysningerne om, at [redacted] var inficerede, blev fjernet efter seks dage, da de blev opmærksomme på det. Såfremt han havde tænkt over det, ville han nok selv have fjernet oplysningen. Det væsentlige at få frem var, at der var smittede personer mange steder. Det er lovpligtigt, at sådan noget skal stå i APV'en for virksomheden. Mange af disse svineproducenter har 10-20 ansatte, hvilket gør faren for smittespredning større. Han mener, at der er tilstrækkelig anonymitet i beskrivelsen, når der efter tilretningen af artiklen nævnes, at der er [redacted] med smitte. Når der i bilag 23 står anført at "alle cases stammer fra 2009-2010 og er overdraget Åbenhedstinget af kilder i sundhedsvæsenet, der ønsker at være anonyme", vedkender han i dag, at han nok ikke skulle have skrevet det på denne måde. Det er rigtigt, at de anvendte cases er fra perioden 2009-2010. Men det er ikke sandt, at alle oplysningerne er overdraget fra nogen i sundhedsvæsenet. Han kan i dag sige, at han i hvert fald har tre af de anvendte cases fra den research, som DR foretog vedrørende samme emne. Han havde kontakt med en kollega fra DR i Nordjylland, som tog initiativ til at lave en dokumentarudsendelse. På det tidspunkt delte han indholdet af sin research med DR. Han mener, at artiklerne på Åbenhedstinget har været med til at sætte stor fokus på problemet og har været medvirkende til en skærpelse af gul-kort-ordningen

vedrørende svineproducenter.

Nils Jørgen Mulvad har forklaret, at Åbenhedstinget er et udtryk for et samarbejde mellem journalister, redaktører og embedsmænd i den offentlige forvaltning med det formål at sikre åbenhed i databehandlingen. De har kørt flere temaer, herunder et tema om risikovirksomheder. Han er uddannet journalist og har altid arbejdet med undersøgende journalistik. Han har været ansat på Jyllandsposten og har herefter været i forskellige virksomheder og er tilknyttet Journalisthøjskolen. En rød tråd gennem hans arbejde har været den undersøgende journalistik. Han får løn som formand for Åbenhedstinget. De to artikler har været offentliggjort som beskrevet i anklageskriftet. Vedrørende artiklen, der blev offentliggjort den 21. oktober 2010, forklarede han, at de var pressede tidsmæssigt på det tidspunkt, da de vidste, at DR ville lave et link til deres hjemmeside i forbindelse med en dokumentar, DR planlagde at køre. Man kan efterfølgende ærgre sig over, at de ikke fik gennemgået deres materiale godt nok, inden den 21. oktober 2010, hvor de første gang lagde artiklen på hjemmesiden. Artiklen blev skrevet i en sammenhæng, hvor ingen myndigheder ville identificere de svinefarme, der havde MRSA. Der var derfor et stort behov for dokumentation og for undersøgende journalistik på området. De havde ikke andre muligheder end at offentliggøre oplysningerne. De var meget fokuserede på, at dokumentationen skulle være i orden, men havde ikke fokus på, at der kunne være enkelte personer, der kunne føle sig gået for nær. De fik efterfølgende præsenteret problemet fra embedslæge Henrik Lyngbech Hansen, hvilket gjorde indtryk på dem. Herefter gjorde de, hvad de kunne for at sikre den fornødne anonymitet for de pågældende svineavlere. Han husker ikke, at der i den første udgave stod [redacted] vedrørende [redacted] men husker det som om, at der stod, at [redacted] var smittede med MRSA. Han husker ikke i dag størrelsen af [redacted] bedrift.

Foreholdt bilag 1-23 side 4, har tiltalte forklaret, at han så formuleringerne af artiklen og var med til at bestemme indholdet. Han kender ikke noget til Kjeld Hansens kilder eller research. Han har meget høj tillid til Kjeld Hansen, da han har kendt ham i mange år som en meget dygtig journalist. Han var selv meget optaget af, at der skulle være den fornødne anonymitet for de involverede, men at dette skulle afvejes over for behovet for undersøgende journalistik på området. Nogle gange må man i journalistikken være upræcis af hensyn til det overordnede formål med journalistikken.

Foreholdt bilag 18 har tiltalte forklaret, at han rettede teksten i bilaget. Han arbejder på den måde, at han igen og igen "genvrider" teksten i artiklerne på Åbenhedstinget. Der er på denne måde et flow i teksten og dokumentationen, der udvikler sig, alt efter hvornår oplysningerne kommer ind. Det sker også ved, at man simpelthen gennemlæser teksten og gør den bedre. Han synes selv, at artiklerne i deres nuværende form er blevet rigtig

gode. Han gennemgik først bilaget med oplysningerne i artiklen, da sundhedsstyrelsen kontaktede ham. Artiklen skulle have været igennem en ny hånd, inden den blev lagt på. Han mener, at den konkrete journalistik i de to artikler er yderst væsentlig. Artiklerne dokumenterer magthavernes svigt og dokumenterer ligeledes problemet.

Når han ser tilbage, mener han, at journalistikken har haft en stor effekt. Der er nedsat forskellige udvalg til undersøgelse af området. Det har vist sig, at formodentlig 20-25 % af svinefarmene er smittet med MRSA. Der er ligeledes kommet en ny vejledning om MRSA, der siger, at smittede personer skal sendes tilbage til farmene, da de alligevel bliver smittede, når de begynder at arbejde med svinene igen. Journalistikken har ligeledes ført til en skærpelse af gul-kort-ordningen og har medført, at ombudsmanden i en foreløbig afgørelse har besluttet, at alle oplysningerne om svinefarme skal offentliggøres.

[redacted] har som vidne forklaret, at han havde sin svinebedrift frem til 2010, hvorefter den blev solgt på tvangsauktion. Nu er han HR-rådgiver i en landbrugsforening. Han havde i 2010 320 søer på sin farm. Han havde i gennemsnit 2-3 ansatte i forbindelse med virksomhedsdriften. Han har aldrig talt med Kjeld Hansen eller andre om MRSA-smitten på svinefarmen. Han fik en henvendelse fra Sundhedsstyrelsen om, at [redacted] personlige helbredsoplysninger var tilgængelige på nettet. Det berørte ham dybt. [redacted]

[redacted] og så straks, at det var forbundet med MRSA. Det skete i forbindelse med, at han ophørte med at drive svinefarm. MRSA-smitten førte til, at han måtte sælge gården uden besætning, og han følte ikke noget behov for at dele denne oplysning med nogen. [redacted]

[redacted]. Det er meget vanskeligt at forklare omverdenen om dette, da det i omverdenen bliver opfattet som om, man har pest. Han følte sig yderst krænket af, at oplysningerne om [redacted] lå på nettet. Han anmeldte herefter journalisterne og Sundhedsstyrelsen til politiet for at videregive [redacted] oplysninger [redacted]. Man kan ikke have tillid til det samfund, man lever i, hvis oplysninger af personlig karakter, som ligger hos ens personlige læge ikke forbliver fortrolige. Han er sikker på, at Kjeld Hansen ikke har henvendt sig til ham og spurgt om MRSA. Han er også sikker på, at han heller ikke har fået henvendelser fra andre om MRSA-smitten. Der var en udsendelse i DR om emnet, og han blev ikke kontaktet i den forbindelse. Han er ikke klar over, om det har skadet [redacted], at oplysningerne har ligget tilgængelige på nettet. Han havde skiftende medarbejdere på gården, og den længste ansættelse varede nok i tre år. Der var mange svinefarme i området på det tidspunkt.

Han havde rumænske, ukrainske og brasilianske medarbejdere ansat på svinefarmen. Han ved ikke, om de er blevet testet for MRSA. Han ved ikke, hvor længe der har været MRSA i svinebesætningen. Han talte med [REDACTED] læge, der var rystet over, at de lægelige oplysninger, som lægen havde videregivet til Sundhedsstyrelsen, var blevet misbrugt. MRSA-bakterien vil normalt forsvinde, hvis man er et sundt og raskt menneske. [REDACTED] blev podet, og det viste sig, at de ikke var smittede. [REDACTED] havde [REDACTED] fået smitten direkte fra svinebesætningen. Alle, der besøgte svinefarmen, var på det tidspunkt udsat for risiko for smitte. Han ville aldrig udsætte nogen for risiko for smitte, hvis han var bekendt med risikoen. Han rådgiver i dag andre landmænd og svinefarmere. Her rådgiver han også om MRSA. Såfremt der er MRSA på en svinefarm, bliver det skrevet ind i virksomhedens APV.

Efter hans opfattelse er det væsentligt, at der sker oplysning på dette område, men ingen skal hænges ud, som det er sket i disse artikler. Han er selv opmærksom på smitterisikoen, når han besøger svinebesætninger. Også derfor er han interesseret i, at der er åbenhed på området og mener, at det har relevans. Men han mener ikke, at nogen skal hænges ud. Han har søgt på nettet så sent som den 24. april 2014, hvor han har genfundet artiklen med den oprindelige formulering, hvor der står [REDACTED] i stedet for [REDACTED]. Han har søgt på [REDACTED] og har derved fundet artiklen. Artiklen lå på noget, der hed Kommunikationsforum. Han er uenig i, at det ikke kan lade sig gøre at identificere [REDACTED] blot ved, at der står anført [REDACTED] ud fra hans gård. Så mange svinefarme er der ikke i lokalområdet, og alle vil vide, at det er [REDACTED], der er tale om. [REDACTED] havde på det tidspunkt behov for at være så anonym som muligt. Han var ved at afvikle sin bedrift og måtte koncentrere sig om at være familiefar. Han havde ikke kræfter til at kontakte journalisterne personligt og har ikke tænkt på at kontakte Pressenævnet. Han fandt det naturligt at ringe til politiet. Han er enig i principperne for gul-kort-ordningen og mener, at det er en god ordning. Han er også enig i, at det er væsentligt for Sundhedsstyrelsen at samle oplysninger om, hvor der findes MRSA-smitte. Dog bør man kunne have tillid til, at oplysningerne forbliver i systemet og ikke gives til hvem som helst. Han er skuffet over Sundhedsstyrelsen og Åbenhedstinget, da han ikke finder det relevant, at [REDACTED] helbredsoplysninger skal lægges på internettet uden [REDACTED] samtykke.

Kontorchef Henrik Lyngbech Hansen fra Embedslægeinstitutionen i Syddanmark har som vidne forklaret, at på det tidspunkt, hvor de to artikler blev skrevet i 2010, blev han bekendt med, at der lå personlige helbredsoplysninger på nettet. Han kontaktede straks sin chef i Sundhedsstyrelsen og gennemgik herefter nøje oplysningerne på nettet. Han kunne konstatere, at oplysningerne måtte stamme fra embedslægeinstitutionen i hans område. Han fandt det dybt krænkende, at oplysningerne havde fundet vej til nettet, uden at de berørte var bekendt med det. Det var oplysninger, der til dels kom fra gul-kort-ordningen, hvilket er

de oplysninger, lægerne udfylder og er forpligtet til uden samtykke fra de involverede personer at sende til embedslægen. Oplysningerne går både til Statens Serum Institut og til embedslægeinstitutionen. Han fandt hurtigt ud af, at lækket måtte være sket på hans arbejdsplads. Derfor var det hans ansvar. Han kontaktede direktøren og Datatilsynet for rådgivning. De lavede et udtræk af logfiler fra edb-systemet og undersøgte dem. Han holdt samme dag møde med medarbejdere fra Fyn og gjorde i det hele taget, hvad han kunne for at finde ud af, hvem der havde lækket oplysningerne. Ingen fra personalet trådte frem, og det er aldrig offentligt kommet frem, hvordan oplysningerne blev videregivet til journalisterne. Der var tale om oplysninger af helt personlig karakter, og han finder det dybt krænkende, at de fandt vej til internettet. Medarbejderne i embedslægeinstitutionen er underlagt tavshedspligt og må ikke videregive oplysninger uden lovhjæmmel. Oplysninger som disse, der videregives fra egen læge uden samtykke fra de berørte borgere, giver efter hans opfattelse et skærpet ansvar med hensyn til at beskytte disse borgeres rettigheder.

Han førte personligt en telefonsamtale med Niels Jørgen Mulvad om emnet og skrev også et brev, hvor han bad Mulvad om at fjerne oplysningerne fra hjemmesiden. Dette er endnu ikke sket fuldt ud. Han har holdt øje med det, og der ligger stadig oplysninger på nettet, der gør, at man kan identificere de pågældende personer og deres helbredsoplysninger. Han har også bedt om en samtale med Niels Jørgen Mulvad. Han har oplevet, at Niels Jørgen Mulvad ville forhandle med ham i telefonen, hvilket han ikke var indstillet på. Oplysningerne var stjålet fra ham, og hans opfattelse var, at alt skulle væk fra hjemmesiden. Han var meget tydelig i sin tilkendegivelse om, at oplysningerne skulle fjernes. Han blev fra Datatilsynet anbefalet at orientere de berørte borgere, hvilket han gjorde i 2010. Derfor informerede han også [redacted] om, at de personlige helbredsoplysninger var havnet på internettet. Han er enig i, at udbredelsen af MRSA udgør et ganske stort problem i dag. Han mener, at omkring 90 % af de danske svin er inficeret med MRSA. Det udgør et stort og reelt problem. Han er embedslæge og har til opgave at beskytte mennesker mod smitte. Allerede på tidspunktet for artiklen var han bekymret over udbredelse af MRSA. Forholdsreglerne går blandt andet ud på, at oplysninger om MRSA-smitte skal tilgå sundhedsvæsenet i forbindelse med, at smittede personer har berøring med sundhedsvæsenet. Man bør behandle både bærere af tilstanden og direkte inficerede. Problemet er, at man med den MRSA, der hedder CC398, bliver reinficeret, hver gang man har kontakt med den inficerede svinebesætning. Det er et stort problem, såfremt man arbejder i sundhedstjenesten og er kronisk bærer af smitten. I værste fald kan MRSA medføre døden, og det er også sket i få tilfælde. Det er klart, at medierne vil beskæftige sig med udbredelse af MRSA i samfundet.

Der blev i perioden mellem den 21. og 27. oktober 2010 fjernet nogle oplysninger fra nettet, men de handlede om noget helt andet, end det sagen her handler om. Det var i øvrigt stadig muligt at identificere personer efter

den 27. oktober 2010. Der ligger stadig i dag oplysninger som Åbenhedstinget har skaffet sig på ulovlig vis, og de mennesker, der har afgivet oplysninger til statslige myndigheder om deres personlige helbred, har været udsat for en situation, hvor staten ikke har passet på disse oplysninger.

Han er enig i, at der må foretages en afvejning af hensynet til almenvellet og hensynet til de enkelte berørte borgere i forbindelse med journalistik, men man kan sammenligne det med diskussionen i 80'erne om, hvorvidt man skulle gå rundt med et skilt om halsen, såfremt man var HIV-positiv. Det skal man naturligvis ikke, og det er det samme hensyn, der gør sig gældende her. Langt de fleste af de oplysninger, der findes i artiklerne, kommer fra hans institution.

Niels Jacobsen har som vidne forklaret, at han er driftsleder på en svinefarm med omkring 2000 svin. Han blev på et tidspunkt kontaktet telefonisk af DR. Det handlede om MRSA. Han kunne da forstå, at journalisterne allerede vidste, at der var MRSA i hans besætning. Han ved ikke, hvordan journalisterne havde fået fat i de oplysninger. Han valgte at stå frem med oplysningerne om, at der var smitte i besætningen. Han var uvidende om, at han var smittet med MRSA, indtil han skulle gennemgå en rygoperation. Der opstod betændelse i såret, og lægerne tog nogle prøver af det. Prøverne viste, at han var smittet med MRSA. Han vidste ikke engang, hvad MRSA var på det tidspunkt. Han blev podet i næse og svælg, og det viste sig, at han var smittebærer. Årsagen til at han er stået frem med det er, at MRSA er blevet udråbt som "død og ødelæggelse". Han har ikke mærket noget til det. Han mener, at det er godt med åbenhed og en afmystificering af problemet.

Vidnet har forklaret, at han kan vedstå sig indholdet af det, der blev sagt i radioudsendelsen fra DR. Han mener, at samtlige svinebesætninger er inficeret med MRSA, og at det bør registreres og være åbent tilgængeligt, hvor smitten er. Han er klar over, at såfremt alle skal registreres, kræver det en total screening af alle danske svinebesætninger.

Hans Jørn Kolmos har som vidne forklaret, at han er professor, forskningsleder og dr. med. ved Odense Universitetshospital. Han arbejder med klinisk mikrobiologi, herunder også med MRSA-smitte. Der er tale om en særlig MRSA-variant, som nu har etableret sig i svinebesætninger i Danmark. Bakterien er blevet resistent og smitter både mellem svin, fra svin til mennesker og mellem mennesker. CC358 er en grov inddeling af MRSA-typerne. Det er den, der hyppigt forefindes her i Danmark. Omkring år 2006 blev MRSA først beskrevet i Holland. Han var klar over på det tidspunkt, at det var en smitte, der kunne vise sig som et ubehageligt problem. I 2008 blev en landbrugsmedhjælper i Danmark opereret, og det viste sig, at han havde MRSA-bakterien. Vidnet har fulgt problemstillingen lige siden. I 2010 var der et nyt alvorligt tilfælde, hvor en svineproducent fik en

skramme under foden. Det viste sig, at patienten havde bakterien MRSA, og at patientens ufødte barn også havde smitten. Det lykkedes at redde barnet, men det viste alvoren af situationen. Siden har der været en lind strøm af personer med infektionen. Der bliver flere og flere. Smitten har nu tilpasset sig sådan, at smitten kan vandre fra dyr til mennesker. Er man smittet med MRSA vil 2 % ende med at få blodforgiftning. Får man blodforgiftning er risikoen for at dø af det mellem 25-50 %. I 2012 var der efter hans oplysninger ca. 250 bærere af smitten i Danmark. Ca. 90 ud af de 250 havde infektionen. Man kender til tre dødsfald, der skyldes MRSA, i Danmark. I 2013 var der et dødsfald på Odense Universitetshospital, som skyldtes MRSA. Herefter har han spurgt Serumintitutet, der har kendskab til to andre dødsfald, som skyldes MRSA. Et i 2012 og et i 2013. Det er gået lige så galt, som han havde frygtet. Nu er antallet af humane tilfælde vokset med stigningen i besætningerne. Myndighederne har ikke stor interesse i at oplyse om forholdene. Nok ca. 80 % af alle svin er smittet med MRSA. Der kan være tvivl om, hvorvidt der er tale om den reelle forekomst eller svin, der bliver smittet under transport, men hyppigheden er med sikkerhed steget. Det er ret sikkert, at stigningen af smittede svin er steget fra 16 % i 2010 til 80 % i 2013.

Artiklerne på Åbenhedstinget har efter hans opfattelse øget opmærksomheden om problemet. Der er tale om værdifuld journalistik, som har medført oplysning af sagen på et sagligt niveau. Pressen spiller en rolle i disse sager og Kjeld Hansen har gjort en stor indsats for at få disse oplysninger frem.

Det viser sig nu, at smittespredningen sker i lokalsamfundene. Der er størst udbredt smitte i region Syddanmark, men region Nordjylland kommer på andenpladsen. Der er et stigende antal smittede uden relation til svinebesætninger, hvilket bekymrer ham meget. Det viser, at bakterien er begyndt at vandre ved kontakt mellem mennesker. Ved flere af dødsfaldene har personer ingen relation haft til svinebesætninger. Han mener, at det er væsentligt, at befolkningen kan træffe sine valg på et oplyst grundlag. Han ville ikke personligt vælge at tage børn med på svinefarme. Sundhedsstyrelsen havde i første omgang den holdning, at børn ikke skulle ud hos svinebesætninger. Nu overvejer de hvilken holdning, de skal have. I udlandet er der en tilsvarende problematik. I Holland og USA er der en øget forekomst i områder med mange svinefarme. Hele problemet er stærkt bekymrende i forhold til folkesundhed. Det ærgrer ham meget, at vi ikke i Danmark handlede aktivt for fem år siden. Nu er smitten så meget større, og det er vanskeligt at bekæmpe den.

Der er under hovedforhandlingen blevet afspillet en sekvens fra en radioudsendelse fra DR P1.

Der har været fremlagt anklageskrift af 21. november 2013.

De tiltalte er ikke tidligere straffede.

Rettenns begrundelse og afgørelse

Begge tiltalte:

Efter oplysningerne i sagen, herunder de tiltaltes egne forklaringer, lægger retten til grund, at tiltalte Kjeld Hansen skrev en artikel om forekomsten af MRSA-bakterier i danske svinebesætninger og offentliggjorde den på hjemmesiden www.aabenhedstinget.dk den 21. oktober 2010. Artiklen indeholdt oplysninger om blandt andet [redacted] gård, Pindstoftegård i Tommerup, herunder oplysninger om at der forekom MRSA-bakterier i svinebesætningen på gården og oplysninger om, at [redacted] og [redacted] var smittet med MRSA-bakterier. Det lægges til grund, at tiltalte - foranlediget af Sundhedsstyrelsen, der stillede krav om, at helbredsoplysningerne blev fjernet fra artiklen - fjernede oplysningerne om, at det var [redacted] på [redacted] gård, der var smittet med MRSA-bakterier. Det fremgik herefter af artiklen, at der var [redacted] på gården, der var smittet.

Retten lægger endvidere til grund, at tiltalte Kjeld Hansen skrev en yderligere artikel om samme emne. Artiklen blev lagt på hjemmesiden den 31. oktober 2010, og det fremgik ligeledes af denne artikel, at der på [redacted] gård var [redacted] smittet med MRSA-bakterier. Artiklen indeholdt ligeledes oplysninger om, at helbredsoplysningerne stammede fra 2009-2010 og var overdraget Åbenhedstinget af kilder i sundhedsvæsenet, der ønskede at være anonyme.

Retten lægger endelig til grund, at Nils Jørgen Mulvad var redaktør på Åbenhedstinget i den periode, hvor artiklerne blev lagt på hjemmesiden og kendte til offentliggørelsen af artiklerne, idet Nils Jørgen Mulvad har forklaret, at han kendte indholdet af begge artikler og selv var med til at bestemme indholdet af i hvert fald den artikel, der blev offentliggjort den 31. oktober 2010.

Det lægges endelig til grund, at de personlige helbredsoplysninger om, at [redacted] og [redacted] var smittet med MRSA-bakterier stammer fra parrets egen læge, der efter konstateringen af smitten har været forpligtet til at indberette disse helbredsoplysninger til embedslægeinstitutionen i Syddanmark og til Statens Seruminstitut. Det lægges efter forklaringen afgivet af Henrik Lyngbech Hansen til grund, at oplysningerne stammer fra embedslægeinstitutionen i Syddanmark og således er videregivet derfra. Dette støttes også af, at det i artiklen af 31. oktober 2010 oplyses, at helbredsoplysningerne stammer fra anonyme kilder i sundhedsvæsenet.

Begge de tiltalte har erkendt, at det ikke var nødvendigt for formålet med

artiklerne – at udbrede kendskabet til omfanget af MRSA-smitte i danske svinebesætninger og personer med relation hertil og den omstændighed, at oplysningerne ikke i fuldt omfang var tilgængelig for offentligheden – at det fremgik udtrykkeligt af artiklerne, at der var tale om smitte på [REDACTED], da både [REDACTED] og [REDACTED] var smittet.

Spørgsmålet om de tiltalte kan straffes for overtrædelse af straffelovens § 152 d, stk. 2 afhænger af, om de tiltaltes viderebringelse af personlige helbredsoplysninger om [REDACTED] og [REDACTED] er uberettiget, eller om de tiltalte har handlet i berettiget varetagelse af åbenbar almeninteresse eller af eget eller andres tarv, jf. straffelovens § 152 e, nr. 2. De nævnte bestemmelser skal læses i lyset af ytringsfrihedsbestemmelsen i Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 10, idet de tiltalte har gjort gældende, at de var berettigede til at videregive oplysningerne til offentligheden, da oplysningerne var af væsentlig samfundsmæssig interesse.

Den omstændighed, at det utvivlsomt har offentlighedens interesse, at der – efter beskrivelsen i artiklerne - i betydeligt omfang forekommer MRSA-smitte i danske svinebesætninger og blandt personer med relation til svinebesætningerne, og at emnet har en almen interesse for befolkningen, findes ikke overfor hensynet til, at personlige og fortrolige helbredsoplysninger om alvorlige forhold eller rent private forhold, som nævnt i straffelovens § 152 d, stk. 2, ikke må offentliggøres uden samtykke, at gøre offentliggørelsen berettiget, idet oplysningerne om, hvilke personer, der var smittet på svinefarmen, ikke har haft væsentlig samfundsmæssig interesse. Her er blandt andet lagt vægt på, at de tiltalte selv har erkendt, at det ikke var nødvendigt for at opnå formålet med offentliggørelsen af artiklerne, at det var oplyst, hvilke personer, der var smittet på [REDACTED] gård. Retten finder, at dette både gælder formuleringen "[REDACTED]" og formuleringen at "[REDACTED]".

Tiltalte Kjeld Hansen har således overtrådt straffelovens § 152 d, stk. 2, jf. medieansvarslovens § 10 og tiltalte Nils Jørgen Mulvad straffelovens § 152 d, stk. 2, jf. medieansvarslovens § 13.

Den omstændighed, at [REDACTED] anmeldte forholdet findes ikke – som anført af forsvareren - at være til hinder for, at der tillige sker domfældelse for offentliggørelse af de oplysninger, der vedrører [REDACTED], idet anmeldelsen må anses for at dække dem begge.

Straffen fastsættes for tiltalte Kjeld Hansen til 5 dagbøder af 500 kr., jf. straffelovens § 152 d, stk. 2, jf. medieansvarslovens § 10.

Straffen fastsættes for tiltalte Nils Jørgen Mulvad til 5 dagbøder af 500 kr., jf. straffelovens § 152 d, stk. 2, jf. medieansvarslovens § 13.

Forvandlingsstraffen fastsættes som nedenfor bestemt.

Der er ved strafudmålingen lagt vægt på forholdenes karakter og alvor, men også på den lange tid, der er medgået med sagens behandling.

Thi kendes for ret:

Kjeld Hansen skal betale 5 dagbøder på hver 500 kr.

Nils Jørgen Mulvad skal betale 5 dagbøder på hver 500 kr.

Forvandlingsstraffen for bøderne er fængsel i 5 dage.

De tiltalte skal betale de sagsomkostninger, der vedrører dem hver især.

Mette Søgaard Vammen

/phn

Udskriftens rigtighed bekræftes.
Retten i Aarhus, den 22. maj 2014

Pernille H. Müller
kontorfuldmægtig